

ת"פ 34088/10/11 - מדינת ישראל נגד ליאור מי רז

בית המשפט המחוזי ירושלים

ת"פ 34088-10-11

לפני כב' השופטת רבקה פרידמן-פלדמן

בעניין: מדינת ישראל ע"י עו"ד נעם עוזיאל - ממונה על פשיעה כלכלית בפרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה)

המאשימה

הנאשם

נגד
ליאור מי רז
ע"י ב"כ עו"ד אשר אוחיון

גזר דין

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת הוכחות, בקבלת שוחד לפי סעיף 290(א) בצירוף סעיף 29(ב), ובשתי עבירות של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 בצירוף סעיף 29(ב) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

2. הנאשם עבד בתקופה הרלוונטית כחוקר באגף המע"מ והמכס ירושלים. במסגרת עבודתו כאמור, נחשף הנאשם לחקירה משטרתית סמויה אשר התנהלה במהלך שנת 2010 כנגד בכירים בקופת חולים מאוחדת וכנגד גורמים שהתקשרו עם מאוחדת לשיווקה, וביניהם אדם בשם אברהם סיבוני, אשר מתגורר בשכנות לנאשם והיה ביחסי חברות קרובים עם הנאשם.

משנודע ליונתן פיטוסי, הממונה הישיר על הנאשם במהלך עבודתו על הקשר בין הנאשם לסיבוני, הוא הטיל על הנאשם איסור מוחלט וחד משמעי להיות מעורב בחקירה בכל דרך שהיא.

הנאשם סיפר אודות החקירה לאילן יוסף אשר שימש החל משנת 2002 כראש מדור חקירות במחלקת החקירות במע"מ ומכס ירושלים והיה ביחסי חברות קרובים עם הנאשם. בעקבות כך רקמו הנאשם ואילן תכנית לפיה יקבלו כספים מסיבוני תמורת העברת מידע לסיבוני אודות החקירה.

ביום 2.11.10 נערכה פגישה בין סיבוני, הנאשם ואילן בביתו של סיבוני, במהלכה חשפו הנאשם ואילן בפני סיבוני מידע מתוך תיק החקירה, ובתמורה העביר סיבוני לאילן סכום של לפחות 30,000 ₪, מתוכו קיבל הנאשם מאילן סכום של לפחות 15,000 ₪.

במועד בלתי יודע, בין יום 2.11.10 ליום 7.11.10, הודיעו הנאשם ואילן לסיבוני, באמצעות מי מהם, כי החקירה הגלויה

תפרוץ ביום 8.11.10.

ביום 18.11.10 נחקר אילן במשטרה ומסר גרסה בדויה לפיה סיבת הגעתו לביתו של סיבוני הייתה סיוע לנאשם לתקן פנצ'ר במכוניתו של הנאשם. לנאשם נודע על תוכן גרסה בדויה זו מעורכת דינו, אשר ניהלה שיחות עם אילן במהלך תקופת מעצרו של הנאשם, וכדי לתאם גרסאות עם אילן מסר הנאשם לחוקריו, ביום 22.11.10, גרסה בדויה מתואמת.

לאור כל אלה הורשע הנאשם בעבירות כמפורט לעיל.

ראיות הנאשם לעונש:

3. הוגשו מסמכים רפואיים לגבי בעיות שונות מהן סובל הנאשם ולגבי ביתו של הנאשם.

העיד מר אלחנן אורן, עמיתו לעבודה של הנאשם. השניים עבדו יחד במשך שנים. לדברי העד, הנאשם עובד באופן מקצועי מאוד, ביצע במסגרת תפקידו חקירות יסודיות, לעיתים אף מעבר למה שנתבקש, היה עובד מסור. הנאשם תמיד היה מוכן לעזור לאחרים, היה תמיד אדם הגון, מוכן לעבוד יום ולילה. לגבי מצבו הנפשי של הנאשם ציין כי במועד הרלוונטי לכתב האישום לא היה קרוב לנאשם, אך לדבריו מצבו של הנאשם לא היה טוב.

כן העידה אלמוג, ביתו בת ה-19 של הנאשם. היא סיפרה בהרחבה, באופן נוגע ללב, על אביה, על מצבו הנפשי בשנים האחרונות, על טיפולים ואישפוזים. תיארה את המצב בבית ואת מצבה שלה ושל בני משפחה אחרים מאז מעצרו של הנאשם. לדבריה המשפחה כולה עוברת עינוי דין. ביקשה שלא להכניס את הנאשם לכלא, לדבריה זה יהרוס אותם.

טיעוני ב"כ המאשימה לעונש:

4. ב"כ מאשימה התייחס בטיעונו לטרגדיה שעוברת משפחתו של הנאשם, להשפעה שהייתה למעשיו של הנאשם על משפחתו. אך לדבריו, לא מדובר בדברים "שקרו לנאשם" אלא בדברים שהוא עשה. הנזק לילדיו של הנאשם ולמשפחתו הינו באחריותו של הנאשם, אך הוא כלל אינו מקבל אחריות למעשיו. הנאשם בורח מאחריות ונראה שבורח גם מהמציאות.

5. בטיעונו הפריד ב"כ המאשימה בין שני חלקי הפרשה - האחד, קבלת שוחד ושיבוש הליכי משפט, במסירת מידע לסיבוני בדבר החקירה תמורת קבלת תשלום, והשני, לאחר חשיפת הפרשה, תאום העדויות עם אילן יוסף. עם זאת, מאחר שמעשיו של הנאשם קשורים זה בזה, ביקש לקבוע מתחם עונש אחד לכל הפרשה, בקשה אליה הצטרף גם ב"כ הנאשם.

6. לגבי קבלת שוחד ושיבוש הליכי משפט, במה שנוגע להעברת מידע לסיבוני - ב"כ המאשימה טען כי המעשים בהם הורשע הנאשם הם חמורים באופן מיוחד, שכן רק לעיתים נדירות התמורה שנותן עובד הציבור תמורת השוחד (במקרה זה הדלפה לחשוד על פרטי חקירה סמויה המתנהלת נגדו) היא כה חמורה עד שהיא עשויה אף להאפיל על לקיחת

השוחד עצמו. לדבריו, מעשיו של הנאשם גרמו לשיבוש החקירה באופן קשה.

לעניין הערך המוגן בעבירה של שיבוש הליכי חקירה, נטען כי מדובר בהגנה על טוהר ההליך השיפוטי ותקינותו.

לגבי עבירת השוחד נטען כי הערכים המוגנים הם טוהר המידות של פקידי ציבור, פעילותו התקינה של המינהל, ואמון הציבור במערכת השלטונית (הפנה לדנ"פ 10987/07 מדינת ישראל נ' כהן (2.3.10)). לדברי ב"כ המאשימה, לא בכדי תוקן החוק והעונש לעבירת השוחד הועלה מ-7 ל-10 שנות מאסר.

במקרה זה פגע הנאשם פגיעה חמורה בערכים המוגנים הללו. הנאשם הפר את האמון בעטיו ניתנה לו גישה למידע רגיש וסודי, ופגע באמון הציבור במערכת ובטוהר המידות של עובדי הציבור.

לעניין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, נטען כי העבירה לא בוצעה מתוך דחף רגעי, ואף לא מדובר במצב בו נכנע הנאשם ללחצים שהופעלו עליו. הנאשם הוא זה אשר פנה מיוזמתו לסיבוי ומסר לו מידע אודות החקירה. בנוסף, הנאשם אף רקם תכנית דרכה יוכל לקבל תגמול על מעשיו, מבלי שתיווצר אי נעימות כלפי סיבוי, ולכן גייס את שותפו לעבירה, אילן. לא זו בלבד, אלא שהנאשם ואילן אף תכננו את צעדיהם למקרה שייתפסו.

נטען כי מעשיו של הנאשם נעשו מתוך בצע כסף. תאוות הבצע של הנאשם הביאה אותו להתעלם מאינטרס הציבור ומטובת הכלל.

לעניין הנזק שנגרם - ב"כ המאשימה טען כי מעשיו של הנאשם גרמו לנזק קשה ורחב - פגיעה חמורה באמון הציבור בעובדי הציבור, בטוהר המידות של עובדי הציבור ובתקינות פעולת המנהל, שאיננה ניתנת לריפוי אלא בענישה מרתיעה; כן נגרמה פגיעה קשה לחקירת הפרשה אודותיה הדליף הנאשם פרטים.

אשר לחלקו של הנאשם בעבירות - נטען כי אף שהנאשם לא ביצע את העבירות לבדו, הרי שדי היה במעשיו כדי להביא לאותן תוצאות ולהשלים את העבירה. בנוסף, הנאשם הוא זה שפנה לאילן ושכנע אותו לבצע את העבירה. לכן, ואף שהעבירה בוצעה בצוותא, יש לייחס לנאשם את ביצוע המלא של כל העבירות.

לגבי מדיניות הענישה נטען כי בפסיקה קיימים מקרים דומים בודדים, בהם אדם המשתייך לרשויות אכיפת החוק ניצל את מעמדו להדלפת מידע תמורת בצע כסף:

ת"פ (ת"א) 6721/00, **מדינת ישראל נ' סילברמן** (30.4.01) - ראש מפלג וחבר צוות חקירה ביאחב"ל ששיבש מהלכי חקירה, בין השאר על ידי מסירת מידע לאחד החשודים המרכזיים בדבר חקירה סמויה. הורשע, על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של שיבוש הליכי חקירה, מרמה והפרת אמונים. נדון ל-14 חודשי מאסר בפועל ו-10 חודשי מאסר על תנאי.

ת"פ (י-ם) 4300/04, **מדינת ישראל נ' עזורי** (1.5.06) - קצין משטרה ששימש ראש חוליית מודיעין בתי הסוהר. קידם את ענייניהם האישיים של אסירים, לרבות מסירת מידע פנימי סודי, תמורת טובות הנאה. הורשע, על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירות שוחד, הפרת אמונים וגילוי בהפרת חובה. במסגרת הסדר הטיעון התחייבה המאשימה שלא לבקש יותר משנת מאסר אחת בפועל. על הנאשם נגזרו עליו 10 חודשי מאסר בפועל ו-8 חודשי מאסר על תנאי.

לטענת המאשימה, אין להקיש מפסקי דין אלו, שכן סילברמן הורשע בעבירות חמורות פחות מעבירת השוחד בה הורשע הנאשם, ומעשי עזורי לא פגעו בחקירה מתנהלת ולא הביאו להתחמקות עבריינים מעונש. כמו כן, בשני מקרים אלו הנאשמים הודו במסגרת הסדר טיעון.

המאשימה הפנתה לפסקי דין נוספים שקראו להחמרה בעונשם של אלו המבצעים את עבירת השוחד:

ע"פ 766/07 **כהן נ' מדינת ישראל** (19.11.07) - המערער, אחראי משמרת של צוות מאבטחים בלשכת מינהל האוכלוסין של משרד הפנים במזרח ירושלים, הכניס ללשכה אנשים ללא תור תמורת טובות הנאה) הורשע בקבלת שוחד ובהטרדה באמצעות מכשיר בזק ונגזרו עליו 4 שנות מאסר בפועל.

ע"פ 5083/08 **בניזרי נ' מדינת ישראל** (24.6.09) - ביהמ"ש העליון: "הגיעה העת לעשות מעשה, על ידי הצגתו של תג מחיר גבוה מזה שהיה נהוג בעבר לצידן של העבירות בתחום זה".

ע"פ (מחוזי ב"ש) 54369-08-10 **אוחיון נ' מדינת ישראל** (29.12.10) - פקיד רישום בשירות התעסוקה באשדוד, קיבל שוחד תמורת רישום התייצבויות כוזבות לצורך קבלת דמי אבטלה או הבטחת הכנסה. הורשע בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לקיחת שוחד, מרמה והפרת אמונים. בערעור הועמד עונשו על 55 חודשי מאסר בפועל, קנס בסך 100,000 ₪ ופיצוי למל"ל בסך 20,000 ₪.

ע"פ 9145/11 **מרעי נ' מדינת ישראל** (1.5.13) - מפקד מחסום אל-גי'ב, הורשע בעבירות של לקיחת שוחד, הפרת אמונים ועשיית מעשה העלול להפיץ מחלות. בערעור לביהמ"ש העליון הופחת עונשו ל- 78 חודשי מאסר בפועל, 24 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 50,000 ₪.

ע"פ (מחוזי מרכז) 20718-01-10 **בכר נ' מדינת ישראל** (11.10.10) - בוחן נהיגה מוסמך שתמורת שוחד ציין ב-22 מקרים בכזב שמבקשי רישיון עברו בהצלחה מבחן עיוני, וכן זייף מסמכים לפיהם הם עברו את המבחן המעשי. הורשע בעבירות של קבלת שוחד, רישום כוזב במסמכי תאגיד, מרמה והפרת אמונים. לאחר ערעור לבית המשפט המחוזי נקבע עונשו ל 6 שנות מאסר בפועל, 24 חודשים מאסר על תנאי וקנס בסך 60,000 ₪.

ת"פ (ב"ש) 9935-02-10 **מדינת ישראל נ' טלקר** (28.10.12) - רכז מודיעין בתחנת משטרה באילת שקיבל שוחד מגורמים במשך 5 שנים תמורת העברת מידע על פעילות משטרתית, נדון ל- 6 שנות מאסר, 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 30,000 ₪.

ב"כ המאשימה ציין כי הוא מודע לכך שבפסקי דין אלה דובר על ריבוי עבירות, ואכן אין לגזור ממקרים אלו גזירה שווה, אך ניתן ללמוד מכך שבתי המשפט מטילים עונשים כבדים גם על נאשמים שהם עובדי ציבור "זוטרים". בנוסף, לדבריו אין להתייחס למעשיו של הנאשם כאל מעשה "חד פעמי" שכן די במה שעשה כדי לגרום לנזק מוחשי ומהותי.

7. לגבי תיאום גירסאות בין הנאשם לבין אילן ביחס לחקירת המשטרה -

הערך המוגן בעבירה זו זהה. הפגיעה בערך המוגן היא בכוונה להכשיל את חקירת מעשה השוחד.

גם במקרה זה יש חומרה יתרה למעשי הנאשם בשל היותו גורם פנימי במערכת. במקרה זה, אף שתיאום הגרסאות לא צלח, יש חומרה יתרה בכך שהמעשה נעשה על ידי איש יחידה חוקרת, באמצעות סניגורית פלילית, ותוך ניצול ציני של זכויות חשודים להיפגש עם סניגור.

לעניין הנסיבות הקשורות בעבירה צוין כי הנאשם תכנן עם אילן את המעשים מראש.

הנזק שהיה צפוי להיגרם הוא לשבש את הליכי המשפט וסיכול יציאת הצדק לאור.

לגבי הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה, מדובר בניסיון של הנאשם למלט עצמו מהדין.

ולעניין חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה - לטענת ב"כ המאשימה, חלקו של הנאשם אינו מלא והעבירה אף לא הייתה יוצא אל הפועל ללא תרומתה של עורכת הדין. עם זאת, חלקו של הנאשם משמעותי בהתחשב בתכנון המוקדם.

אשר למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות, נטען כי לרוב עבירה זו נספחת לעבירה נוספת, עיקרית, ומתחם הענישה רחב. ב"כ המאשימה הפנה למספר מקרים, כשלבדבריו מדובר בענישה מקילה:

ת"פ (שלום עכו) 2898/02 **מדינת ישראל נ' בכרי** (21.6.04) - הנאשמים הורשעו בשיבוש מהלכי משפט על ידי תיאום גרסאות בהודעותיהם. כל אחד מהנאשמים נידון ל-7 חודשי מאסר בפועל ו-8 חודשים מאסר על תנאי.

ת"פ (שלום י-ם) 1777-08-10 **מדינת ישראל נ' קאק** (15.7.12) - הנאשם הורשע בשיבוש מהלכי משפט בשל תיאום גרסאות עם בנו. נגזרו עליו 3 חודשים מאסר בפועל, 4 חודשים מאסר על תנאי וקנס בסך 1,000 ₪.

ת"פ 21573-07-09 **מדינת ישראל נ' אסרסה** (28.1.10) - הנאשם הורשע בשיבוש מהלכי משפט בכך שבמהלך ביצוע עימות הפנה תנועה לעבר המתלונן המורה לו להפסיק לדבר. נגזרו עליו 8 חודשים מאסר על תנאי.

המאשימה מבקשת ליצור הרתעה שתבטיח את אמון הציבור, וכן לקבוע באופן ברור וחד משמעי שעבירה של שיבוש הליכי משפט היא עבירה חמורה ועצמאית העומדת על שתי רגליה ואיננה רק נספח לעבירות אחרות.

8. לאור כל אלה סבורה המאשימה שיש לקבוע מתחם ענישה הולם בין 24 לבין 48 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

9. טענות המאשימה לגבי קביעת העונש בתוך המתחם, לגבי נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה:

א. אין מחלוקת על כך שהנאשם סבל מדיכאון. הנאשם אב ל-3 בנות, חלקן קטנות. עונש מאסר יפגע במשפחתו של הנאשם והוא צפוי להיות מפוטר משירות המדינה, אך לא מדובר בנסיבות ייחודיות לנאשם ולמשפחתו. נטען כי הנסיבות האישיות נדחקות מול חומרת העבירות שביצע הנאשם.

ב. הנאשם לא קיבל אחריות למעשיו, לא הביע חרטה או צער אלא להיפך: בדה סיפור אודות התעללות בחקירה ואף טען בכזב שנמנעו ממנו תרופות.

ג. חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה: אכן עבר זמן רב וניהול המשפט ארך 3 שנים, אך אין מדובר בהתמשכות בלתי סבירה

של ההליכים או בסחבת המצדיקה הקלה בעונש.

ד. לנאשם אין עבר פלילי, אך הפסיקה קבעה כי בעבירות צווארון לבן אין לייחס משקל רב לעובדה זו שכן זהו המצב הרגיל לגבי עבריינים אלה.

ה. תרומתו של הנאשם לחברה, בתקופה בה עבד ברשויות החקירה, אין בה כדי לשמש מחסום מפני ענישה ראויה. משביצע הנאשם את העבירות תוך סיוע לגורמים עבריינים, הרי שמחק כל תרומה, אם הייתה כזו. בתי המשפט קבעו כי בעבירות צווארון לבן, נסיבות אישיות, לרבות תרומה לחברה, נדחקות מפני ההכרח בענישה מרתיעה.

ו. הנאשם לא שיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק. הוא שתק במרבית החקירות. בנוסף, תיאום הגרסאות עם אילן הוא ההיפך משיתוף הפעולה.

כן נטען כי סעיף 40 לחוק העונשין מתייחס לסמכות בית המשפט להחמרה בענישה לצורך הרתעת הרבים. המאשימה מבקשת להביא בחשבון את החשיבות הגבוהה של הרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות דומות, ואת המסר שצריך לצאת, לפיו אסור לגורמים ברשויות אכיפת החוק לשתף פעולה עם גורמים עבריינים תוך ניצול מעמדם והאמון שניתן בהם.

10. לסיכום, המאשימה מבקשת להטיל על הנאשם עונש של 42 חודשי מאסר בפועל ומאסר על תנאי מרתיע. לאור מצבו הכלכלי של הנאשם, מוכנה המאשימה שלא להחמיר עימו במישור הקנס הכספי ומשאירה זאת לשיקול דעת בית המשפט.

בנוסף, מבקשת המאשימה להורות על חילוט מקצת כספי השוחד שקיבל הנאשם ואשר נתפסו ברשותו, בסך של 8,740 ₪ בהם הודה הנאשם לפני המדובר.

טיעוני ב"כ הנאשם לעונש:

11. ב"כ הנאשם הפנה, בטיעונו, לרקע לאירועים. לדבריו, מספר חודשים לפני האירוע הועבר הנאשם מתפקידו לתפקיד אחד, מתון יותר, בשל בעיות נפשיות. בתקופה בה בוצעו העבירות לא היה מצבו הנפשי של הנאשם טוב, והוא קיבל תרופות פסיכיאטריות, כעולה מהאישורים הרפואיים שהוצגו. לדבריו, תחילת האירוע בכך שהנאשם שמע שמתנהלת חקירה נגד סיבוני, ומיוזמתו הפנה תשומת לב הממונים לכך שיש למדר אותו בשל היכרותו עם סיבוני. באותה עת היו כוונותיו כנות לחלוטין. לאחר מכן החלה מעורבותו של הנאשם בעבירה. מדובר בעבירה חמורה, המנוגדת למסירותו של הנאשם לעבודה. לטענת ב"כ הנאשם, הדבר מצביע על כך שהנאשם נגרר אחרי אילן יוסף, שהיה הבכיר מביניהם, ראש מדור, הייתה לו השפעה רבה על הנאשם והייתה לו גישה לחומרי חקירה. חלקו של הנאשם שולי.

לעניין המידע שמסר הנאשם לסיבוני, נטען כי מדובר במידע לא משמעותי - העובדה שמתנהלת נגדו חקירה ומועד הפיכת החקירה לגלויה. לדבריו, לא הוכח מה עשה סיבוני עם המידה שקיבל, ואי אפשר להטיל על הנאשם אחריות לתוצאה שלא הוכחה במידה הנדרשת. לטענת ב"כ הנאשם, בכך יש כדי למתן את החומרה במעשיו של הנאשם, מעשים שלא נעשו ממקום של תאוות בצע לשמה. כן נטען כי המניע למעשיו של הנאשם אינו מניע כלכלי אלא מניע הנובע ממצבו הנפשי של הנאשם.

עוד נטען כי מהראיות עולה שהיו הדלפות ממקורות מידע נוספים.

לגבי השפעת ההליכים על הנאשם נטען כי מדובר במקרה טראגי, כי למשפט הייתה השפעה בלתי רגילה על הנאשם, כי השבר העצום שהתרחש מעיד עד כמה רחוקים הדברים מההוויה של הנאשם. לדבריו, לא ניתן להתעלם מארבע וחצי שנים קשות שעברו על הנאשם מאז הפרשה, מעיניו הדין שנגרם לנאשם.

הוצגה פסיקה -

עפ"ג (מחוזי י-ם) 9577-06-13, 15162-06-13 **מדינת ישראל נ' גלברמן וערעור שכנגד** (10.7.13) - הנאשם נדון ל- 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, בגין עבירות מס. בית המשפט התחשב באמור בתסקיר שירות המבחן ובדו"ח סוציאלי, לגבי הנזק שייגרם למשפחה אם יישלח הנאשם למאסר.

ת"פ (מחוזי י-ם) 193/03 **מדינת ישראל נ' מרדכי אפרתי** (21.3.05) - הנאשם נדון ל- 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, בגין לקיחת שוחד, סחיטה באיומים והדחה בחקירה, לאחר ניהול הוכחות. בית המשפט התחשב בכך שהנאשם למד את הלקח, בכך שמדובר במעידה חד פעמית ונתן לנאשם הזדמנות לשקם את חייו.

ת"פ (חיפה) 4031/04, **מדינת ישראל נ' אלירן אסלטי** (7.3.05) - הנאשם הורשע בלקיחת שוחד ובמרמה והפרת אמונים, בגין קיום יחסי מין עם נערות ליווי ללא תשלום בעת שהיה שוטר וכאשר היה במדים וברכב משטרתי, וכן בקבלת 100 ₪ תמורת שמירה על נערות הליווי. על הנאשם נגזרו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס, בשל הודאתו של הנאשם, הבעת חרטה, גילו הצעיר של הנאשם והפסיקה הנוהגת.

ע"פ 6619/04, **גבריאל חזיזה נ' מדינת ישראל** (29.12.04) - הנאשם הורשע בקבלת שוחד בהזדמנויות רבות, בהיותו שוטר, תמורת מתן אישורים לסוחרי רכב להכניס כלי רכב לתחומי הרשות הפלסטינית. הנאשם נדון ל- 36 חודשי מאסר בפועל ובית המשפט העליון הקל בעונשו והעמיד את המאסר על 15 חודשים, בשל פגמים שונים בהליכים וכן לאור התמשכות ההליכים במשך 7 שנים, והשינויים שחלו בשנים אלה, ובהם פיטוריו של הנאשם מהמשטרה ללא פיצויים.

ת"פ (ת"א) 29690-04-13 **מדינת ישראל נ' עדי אלסין** (6.4.14) - הנאשם הורשע באיומים, מרמה והפרת אמונים ובלקיחת שוחד, בהיותו פקח הגירה ברשות מינהל האוכלוסין ורכז מודיעין במרחב ת"א. בית המשפט קבע מתחם ענישה בין 6 ל- 36 חודשי מאסר, ובהתחשב בשיקומו של הנאשם, היעדר עבר פלילי, קבלת אחריות למעשיו ועוד, גזר עליו מאסר למשך 6 חודשים לריצוי בעבודות שירות, מבחן, מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננים.

ת"פ (י-ם) 3379/09, **מדינת ישראל נ' עובדיה מורד** (13.3.14) - על הנאשם נגזרו 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי, קנס ומבחן, בגין קבלת שוחד ומרמה והפרת אמונים, בעת ששימש כמפקח ראשי במחלקת שכירים במשרדי מס הכנסה. מדובר בהרשעה בקבלת 1,000 ₪ תמורת קידום עניינו של לקוח. מתחם הענישה נקבע בין 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר, ובית המשפט התחשב בגזר הדין בהיעדר עבר פלילי, בהשעיית הנאשם מעבודתו, במצבו הכלכלי, בחלוף הזמן מאז העבירה ועוד.

ת"פ (שלום חיפה) 1558/04, **מדינת ישראל נ' מאיר אטיאס** (24.1.05) - הנאשם נדון ל- 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, בגין לקיחת שוחד, וזאת לאור היעדר עבר פלילי, הודאתו, קבלת אחריות, פיטוריו ומצבו הכלכלי

הקשה, היותו אב לחמישה ילדים ובהם ילד נכה.

ת"פ (מחוזי חיפה) 4039/05, **מדינת ישראל נ' נעים טוקאן ואח'** (5.4.05) - הנאשם נדון ל- 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס, בגין קשירת קשר לפשע ומתן שוחד.

ת"פ (שלום ת"א) **מדינת ישראל נ' ליאור מסורי** (26.3.12) - הנאשם, שהיה שוטר סוור, הורשע בקבלת שוחד מיני. הנאשם נדון ל- 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס.

ע"פ (מחוזי י-ם) 21099 **שרלי גבי רובז נ' מדינת ישראל** (5.5.13) - 30 ימי מאסר לריצוי בעבודות שירות בגין עבירה של הפרת אמונים.

ת"פ (שלום באר שבע) 5787/08, **מדינת ישראל נ' רמי פרחן ואח'** (15.7.11) - בגין שיבוש הליכי משפט ומתן שוחד נגזרו על הנאשמים 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס.

לגבי מתחם הענישה ביקש ב"כ הנאשם לקבוע מתחם בין 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין 15 חודשי מאסר.

אשר לעונש ביקש לתת משקל לצורך בשיקום הנאשם. לדבריו, ישנו אינטרס ציבורי בשיקום כאשר הנאשם צפוי להיות מפוטר משירות המדינה, בעקבותיו יבוא אסון כלכלי שישפיע גם על אשתו ושלוש בנותיו של הנאשם. כן יש להתייחס לשיקום הנפשי שהנאשם זקוק לו.

לדברי ב"כ הנאשם "במקרים מיוחדים צריך לגזור עונשים מיוחדים". במקרה מיוחד זה יש להושיט יד לנאשם ולמשפחתו.

12. הנאשם ציין כי קשה לו, משפחתו התפרקה והוא מתחנן שבית המשפט לא יוסיף על כך.

קביעת מתחם העונש ההולם:

13. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, העקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה: "**קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו**" (סעיף 40ב). עקרון ההלימה משמעו מתן דגש לעקרון הגמול על מעשה העבירה, כאשר הנסיבות האישיות מהוות שיקול רק לאחר מכן, בקביעת העונש בתוך מתחם הענישה.

קביעת מתחם הענישה נעשית בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג).

14. בראש ובראשונה יש להתייחס לעונש שקבע המחוקק לצד העבירות -

לעבירה של קבלת שוחד נקבע עונש מאסר של 10 שנים, ולעבירה של שיבוש מהלכי משפט נקבע עונש של 3 שנות מאסר.

15. לצד הענישה שקבע המחוקק יש להתחשב כאמור במדיניות הענישה הנהוגה.

טווח הענישה הנוהגת בעבירות דומות רחב, כפי שניתן לראות מפסקי הדין אליהם הפנו הצדדים. מדובר בעונשים שבין חודשי מאסר בודדים, לריצוי בעבודות שירות, לבין מספר שנות מאסר, כל מקרה על פי נסיבותיו.

16. לעניין הערך החברתי שנפגע מהעבירה -

בתי המשפט התייחסו רבות לחומרה המיוחדת שבעבירת השוחד.

לעניין זה קבע בית המשפט בעליון בדנ"פ (10987/07, **מדינת ישראל נ' כהן** (2.3.10):

"עבירות השוחד הן חלק משורה של עבירות הקבועות בחוק העונשין, שנועדו להנהיג נורמות התנהגות ראויות בקרב עובדי ציבור ולמנוע גילויי שחיתות מצידם. בפסיקתנו הוכרו שלושה ערכים עיקריים שעליהם נועדו האיסורים הפליליים על מתן שוחד ולקחתו להגן: טוהר המידות של פקידי הציבור, שנועד להבטיח כי האנשים שבידם מופקדים כוחות וסמכויות לפעול בשם הרשות ושחבים חובת נאמנות לציבור יפעלו ביושר ובהגינות; פעילותו התקינה של המינהל, שעלולה להשתבש אם עובדי ציבור שנתון להם שיקול דעת ישקלו שיקולים זרים בשל שוחד שניתן להם; ואמון הציבור במערכת השלטונית, שהוא חיוני לקיום חיים דמוקרטיים תקינים ושעלול להיפגע אם השירות הציבורי יתפס בעיני הציבור כמושחת וכמי שעובדיו נוהגים לקבל שוחד."

כן נקבע בעניין בניזרי כי יש להחמיר בענישה בעבירות שוחד:

"צר לי על השר, שממעמדו הרם ורב ההשפעה התדרדר לתהום כה עמוקה. וצר לי על האדם בניזרי, בעל משפחה, שבהרשעתו וענישתו כרוך סבל רב גם לבני משפחתו שלא חטאו. ברם, מול כל אלה ניצבת התופעה של שחיתות גוברת בחברה הישראלית, תופעה שלא פסחה גם על מוסדות השלטון, והשלמה עמה כמוה כהשלמה עם הסתאבות ואובדן מוחלט של האמון במינהל הציבורי. כדי להתמודד עם נגע זה ולהרתיע את הרבים, לא די עוד במלל ודברי כיבושין, והגיעה העת לעשות מעשה, על ידי הצגתו של תג מחיר גבוה מזה שהיה נהוג בעבר לצידן של העבירות בתחום זה."

פגיעה בערכים המוגנים, שהם, כאמור, טוהר המידות של עובדי הציבור, פעילות תקינה של המינהל ואמון הציבור במערכת השלטונית, פוגעת הן בעובדי הציבור, אלה הפועלים לטובת הציבור ביושר ובהגינות, הן באמון הציבור בשירות הציבורי והן בציבור הנזקק לשירות הניתן על ידי עובדי הציבור. לפיכך, עובד ציבור שסרח ומעל בתפקידו, תמורת בצע כסף, ראוי, ככלל, להחמיר בעונשו.

העבירה של שיבוש מהלכי משפט יש גם בה פגיעה באמון הציבור בעושים מלאכתם נאמנה לשמירה על החוק ולעשיית משפט צדק. עבירה זו פוגעת בטוהר ההליך השיפוטי ובהבטחת קיומה של מערכת אכיפת חוק ומערכת משפט ראויה.

17. אשר לנסיבות הקשורות בעבירות ולנזק שנגרם מהן -

מדובר בנאשם שעבד כחוקר באגף המע"מ והמכס בירושלים. באותה עת התקיימה חקירה משטרתית סימויה כנגד בכירים בקופת חולים מאוחדת וגורמים נוספים, אחד מהם אברהם סיבוני, שכנו/חברו של הנאשם. לנאשם נודע דבר החקירה, תחילה דיווח לממונים על קשריו עם סיבוני ומידר עצמו מכל קשר לחקירה. אך בהמשך, ביחד עם אילן יוסף, דיווח הנאשם לסיבוני על החקירה הסמויה, ולאחר מכן דיווח לו על הפיכת החקירה לחקירה גלויה, כשהנאשם, כחוקר, אמר להיות מודע למשמעות הדבר. מעשיו של הנאשם פגעו בחקירה, כפי שצפוי היה שיקרה.

מעשים אלה של הנאשם, שיש בהם שיבוש הליכי חקירה, נעשו תוך קבלת שוחד - תמורה של אלפי שקלים, כאשר הנאשם מצרף אליו את אילן יוסף, שיקח מסיבוני את הכסף בו יחלקו. זאת ועוד, היוזמה למעשים ולקבלת התשלום הייתה מצידו של הנאשם.

הנאשם הוסיף ושיבש הליכי חקירה פעם נוספת, לאחר שמעשיו נחשפו והוא נעצר, כאשר תאם גירסתו לזו שמסר אילן יוסף למשטרה.

קשה לקבוע באיזו שלב החליט הנאשם לחשוף לפני סיבוני את דבר החקירה ולאחר מכן לחשוף את מועד הפיכתה לחקירה גלויה. אך ניתן לקבוע כי חלקו של הנאשם בביצוע העבירה משמעותי.

ב"כ הנאשם טען כי הנאשם פעל תחת השפעתו של אילן יוסף, וזאת בהיותו של אילן יוסף בכיר מהנאשם ובעל גישה לחומרי חקירה - מדובר בטענה שאין לה בסיס בראיות שהובאו ושלא נטענה על ידי הנאשם, שבמשפט כפר במיוחס לו, ולא טען זאת גם כאשר התוודה בעת המעצר לפני מדובבים. לפיכך לא ניתן לקבל טענה זו.

מעשים כאלה, כפי שעשה הנאשם, הנעשים על ידי מי שתפקידם לאכוף את החוק, חמורים שבעתיים.

מנגד, יש לציין לגבי עבירת השוחד כי לא מדובר בריבוי מעשים כלפי אנשים רבים, אלא במעשים, הקשורים באותה חקירה, ונעשו כלפי אדם אחד, סיבוני.

18. בהתחשב במכלול השיקולים כמפורט לעיל, לאור מהות העבירות ונסיבותיהן ובהתחשב בפסיקה הנוהגת בעבירות דומות, אני קובעת את מתחם הענישה במקרה זה בין 10 לבין 40 חודשי מאסר בפועל.

העונש בתוך המתחם:

19. הטלת מאסר בפועל על אדם היא תמיד קשה, לא כל שכן כאשר מדובר בנאשם שאינו צעיר, המטופל במשפחה, חוקר ברשות המיסים, שעמד תמיד מצידו האחר של המתרס, ובשל מעשיו הוא מוצא עצמו כאחד העבריינים.

אין ספק כי תהיה פגיעה במשפחתו של הנאשם, ונראה כי תהיה זו פגיעה משמעותית, וזאת הן מעצם העובדה שמדובר במשפחה נורמטיבית בבסיסה, והן בהתחשב במצבה של המשפחה, שכבר נפגעה לא מעט, כפי שעלה מדברי ביתו של

הנאשם. כמו כן צפויה פגיעה כלכלית, בהנחה שלאחר הרשעתו יפוטרו הנאשם מעבודתו בשירות המדינה.

לזכותו של הנאשם יש לזקוף את העובדה שזו הסתבכותו הראשונה עם החוק, אך כך הדבר, בדרך כלל, כאשר מדובר בעבירות הקשורות בעובדי ציבור.

כן יש להתחשב בזמן שחלף מאז ביצוע העבירה, במהלכו לא הסתבך הנאשם בעבירות נוספות, ובמצבו הקשה של הנאשם במהלך השנים בהם התנהל התיק, תוך ניהול משפט זוטא ושמיעת הוכחות, שבסופם נדחו כל טענותיו של הנאשם.

מאידך, הנאשם לא שיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק, לא קיבל אחריות למעשיו, ולא עומדת לזכותו הודאה כנסיבה לקולא.

הגורם המשמעותי ביותר והחריג מבחינת הנסיבות לקולא, הינו מצבו הבריאותי של הנאשם. הנאשם סובל משורה של מחלות ומבעיות נפשיות, כפי שעלה ממסמכים רפואיים שהוגשו על ידי סנגורו. שהייה במאסר עשויה להיות קשה מאוד לנאשם ועלולה להחמיר את מצבו, שגם היום אינו טוב, כעולה ממכתבו של הרופא המטפל ד"ר טייטלבוים, ויש להתחשב בכך בקביעת משך המאסר. מטעם זה, למרות הנסיבות לחומרה, המצדיקות גזירת העונש באמצע מתחם הענישה, יגזר עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם הענישה.

20. לאור האמור לעיל אני דנה את הנאשם כמפורט להלן:

א. מאסר של 10 חודשים, בניכוי ימי מעצרו של הנאשם בתיק זה.

ב. מאסר על-תנאי של 8 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך 3 שנים על סעיפי החוק בהם הורשע.

ג. אני מורה על חילוט סכום השוחד שנתפס אצל הנאשם, בסך 8,740 ₪.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ט' אייר תשע"ה, 28 אפריל 2015, במעמד הצדדים.